

Rapportering på finans- og gjeldsforvaltninga per 31.desember 2019

Finansreglementet seier at fylkesrådmannen 3 gonger i året legg fram for fylkestinget rapport for finans- og gjeldsforvaltninga. Rapporteringa skal skje i samband med tertialrapportering per 30. april, 31.august og ved utgangen av kvart år. Fylkesrådmannen legg no fram rapport om finans- og gjeldsforvaltninga per 31.desember 2019.

Reglementet omhandlar tre ulike forvaltningstypar:

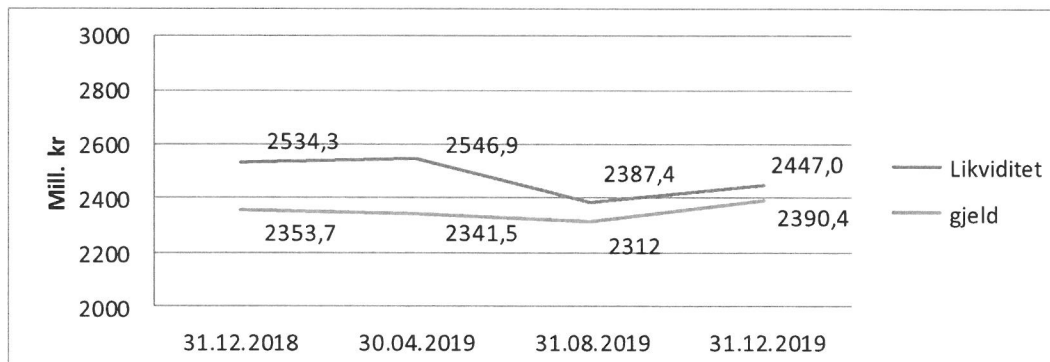
- Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar berekna for driftsføremål
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtalar
- Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

Når det gjeld langsiktige finansielle aktiva har ikkje finansreglementet plasseringsrammer for dette. Fylkesrådmannen har såleis ingenting å rapportere på denne forvaltningstypen.

Årsrapporteringa på finansporteføljen tek føre seg både siste tertial og heile året.

Hovudtrekk

Pr. 31. desember 2019 har Sogn og Fjordane fylkeskommune ei gjeldsportefølje på om lag 2,4 mrd. kr og ledig likviditet på om lag 2,4 mrd. kr. Det høge gjeldsnivået må sjåast i samanheng med fylkeskommunen sine ledige midlar. Fylkeskommunen tek ikkje stor risiko i plasseringa av sine midlar, og dei er tilgjengelege på kort tid. Med ledige midlar på omlag 2,4 mrd. kr vurderer fylkesrådmannen likviditeten til fylkeskommunen som svært god. Av gjeldsporteføljen er det kun 30 % som er eksponert for renterisiko. Renterisikoen må sjåast i samanheng med det fylkeskommunen har innestående og ein renteoppgang vil få ein positiv innverknad på økonomien i fylkeskommunen på kort sikt jf. risikovurderinga nedanfor. Vidare kjem 30,3 % av gjelda til forfall innanfor dei neste 12 mnd., og medfører at fylkeskommunen er utsett for ein viss refinansieringsrisiko. Denne risikoen vert vurdert fortløpande og må sjåast opp mot likviditeten. Grafen under viser utviklinga i fylkeskommunen si gjeld og likviditet det siste året.

Gjelda og likviditeten har hatt ein auke i rapporteringsperioden, og skuldast i hovudsak at årets låneopptak på om lag 134,4 mill. kr er teke opp. Årsaka til at gjeld og likviditet ikkje har auka like mykje som årets låneopptak er mellom anna avdragsbetaling.

Rentemarknaden:

Med ein refinansieringsandel på 30 % er det 723 mill. kr i kortsiktige lån som skal refinansierast frå Sogn og Fjordane fylkeskommune si gjeldsportefølje dei neste 12 månadane. I tillegg skal låneopptak for 2020 gjennomførast.

Norges Bank sitt hovudstyre vedtok å heve styringsrenta med 0,25 % både på rentemøtet i mars, juni og september og ligg etter møtet i september på 1,5%. Pengepolitisk rapport 4/19 blei publisert 19. desember, og der var vurderinga at styringsrenta mest sannsynleg ville bli verande på dette nivået den næraste framtida.

Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet stadfesta i møtet i januar 2020 at renteutsiktene er lite endra sia Pengepolitisk rapport 4/19.

Per 31.12.19 var nibor på 1,84 % og den har vore aukande gjennom året. Dette har ført til auka finansieringskostnader. Det er vidare forventning om ei flat utvikling i styringsrenta frå Noregs bank. Pr. 31.12.19 vil ein renteoppgang gi ein positiv innverknad på fylkeskommunen sin økonomi totalt sett, då den renteberande likviditeten utgjer ein større del enn den flytande gjelda.

Rapportering i høve finansreglementet sine avgrensingar

Rammene i finansreglementet set avgrensingar for finans- og gjeldsforvaltninga. Tabellen nedanfor syner om det er avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet. Første og andre kolumnen i tabellen syner ulike parameter og deira avgrensingar i finansreglementet. Kolumnen 3 syner status på rapporteringstidspunktet der det er aktuelt, og i kolumnen 4 vert det kommentert om det er avvik i høve reglementet.

Finans- og gjeldsforvaltninga	Finansreglementet sine avgrensingar	Status	Avvik
Likviditetsforvaltninga			
Støste enkeltbinding på plassering	Maksimalt 100 mill. kr	-	Nei
<u>Rentefølsemd - fond</u>			
Plassering av kort likviditet	Maksimalt 1 år	-	Nei
Plassering av mellomlang likviditet	Maksimalt 2 år	-	Nei
<u>Andel av forvaltningskapital</u>			
Innskot i bank/kredittinstitusjon	≤ 2%	-	Nei
Eigardel i eit rentefond	≤ 5 %	-	Nei
Risikovekt på papir i pengemarknadsfond	Under 20 % BIS-vekt	-	Nei
Gjeldsforvaltninga			
Durasjon - vekta rentebindingstid	Mellom 1 - 5 år	0,98	Ja
Refinansieringsandel innan 12 mnd	Maksimalt 35 %	30 %	Nei
Tal lån	Færrast mogleg, men ikkje færre enn at refinansieringsrisikoen vert avgrensa	19	Nei
Største lån	Maks 25% av den samla låneporteføljen	9,2 %	Nei
Rentebindingsandel	Mellom 33,3 % - 66,6 % av netto renteberande gjeld	51 %	Nei

For ordforklaring og utfyllande informasjon om finansreglementet sine avgrensingar sjå finansreglementet med tilhøyrande definisjonsark, jf. FT-sak 34/16.

Pr. 31.12.19 er det eit avvik mellom den faktiske finans- og gjeldsforvaltninga og finansreglementet sine rammer. Dette skuldast for låg vekta rentebindingstid. Bakgrunnen for at vi ikkje har inngått nye rentebyteavtalar i 2019 er at Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar sine gjeldsportefølgjer samla gjev ei rentebinding på 1,81 år, noko som er innafør finansreglementet til Vestland fylkeskommune. Det er lagt opp til at ein heller skal sjå på den totale porteføljen for Vestland fylkeskommune i 2020, og gjere ev. nye rentebindingar då.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar berekna for driftsføremål

Det vert vist til finansreglementet sitt punkt 6.4. Finansreglementet skil mellom kort likviditet og mellomlang likviditet (midlar som ikkje er forventa nytta innan 2 år). Pr. 31.12.19 har fylkeskommunen 2449 mill. kr i ledige midlar, der 500 mill. kr er definert som mellomlang likviditet. Den ledige likviditeten er fordelt på bankinnskot og obligasjonsfond.

I tabellen nedanfor ser ein utviklinga i avkastninga på likviditeten samla dei siste rapporteringsperiodane, samanlikna med referanserenta (benchmarkⁱ), for det siste året:

Avkastning dei siste fire rapporteringsperiodane, i mill. kr	31.12.2018	30.04.2019	31.08.2019	31.12.2019
Avkastning i perioden	11,7	15,6	18,2	18,4
Avkastning benchmark i perioden	8,6	10,9	12,3	14,0

Fylkeskommunen har fått 18,4 mill. kr i samla avkastning i rapporteringsperioden. Dette gjev ei meiravkastning på 4,4 mill. kr i rapporteringsperioden, samanlikna med referanserenta.

For 2019 har fylkeskommunen fått ei samla avkastning på 52,2 mill. kr. Dette gjev ei meiravkastning på 15,2 mill. kr i 2019, samanlikna med referanserenta. Sett i lys av at rentenivået framleis er lågt har fylkeskommunen fått relativt god avkastning og fylkesrådmannen er nøgd med avkastninga.

Tabellen under syner fordelinga av den ledige likviditeten pr. 31.12.19. Vidare samanliknar vi den faktiske avkastninga til fylkeskommunen i perioden mot referanserenta (benchmark). Avkastning i % syner kva avkastning dei ulike plasseringsalternativa har hatt i perioden og kor mykje dette ville utgjort per år (p.a.). Det vert også rapportert på avkastning for heile 2019. Då fylkeskommunen har solgt andelane sine i pengemarknadsfonda og kjøpt andelar i obligasjonsfonda i løpet av året, vil det vere noko avvik mellom kva fylkeskommunen har oppnådd i avkastning (avkastning i kr) og kva fonda har oppnådd i avkastning (avkastning i %).

Plassering	Innskot pr.31.12.2019		Avkastning i %			Avkastning i mill.kr			
	mill. kr	% - andel	I perioden	P.a	2019	SFJ FK	Benchmark	Diff.	2019
Bankinnskot	2236,5	91,4 %	0,69 %	2,07 %	2,07 %	15,9	12,8	3,1	42,5
Pengemarknadsfond	0,0	0,0 %	0,44 %	1,31 %	1,94 %	0,5	0,2	0,2	2,0
Obligasjonsfond	210,5	8,6 %	0,76 %	2,28 %	3,60 %	2,0	1,0	1,0	7,8
Samla	2447,0	100 %	0,69 %	2,08 %	2,92 %	18,4	14,0	4,3	52,2

Størstedelen av bankinnskotet er plassert i vår hovudbank, Sparebank 1 SMN. Pr. 31.12.19 er 1,5 mrd. kr av bankinnskota på plasseringskonto pluss i Sparebank 1 SMN. Plasseringskonto pluss har 31 dagers binding, og alle uttak skal difor varslast minimum 31 dagar før uttaket skal skje. Vidare har fylkeskommunen 101,7 mill. kr ståande i Sparebanken Vest med tilsvarende vilkår som plasseringskonto pluss. Grunnlaget for at ein stor del er plassert i hovudbanken er vurderingar knytt til rentevilkår og risiko på plasseringane. Risikoen knytt til å ha så mykje midlar i ein bank er vurdert som liten og handterbar. Innskot i andre bankar er i hovudsak i Danske Bank der konsesjonskraftinntektene vert innbetaltⁱⁱ. I tillegg har fylkeskommunen om lag 33,2 mill. kr inneståande på eigen bunden skattetrekkkonto.

I mars plasserte fylkeskommunen 100 mill. kr i obligasjonsfondet Alfred Berg Nordic Investment Grade og 50 mill. kr i obligasjonsfondet Danske Invest Norsk Kort Obligasjon. Vidare selde

ⁱFylkesrådmannen har i si samanlikning med marknadsrenter for bankinnskot brukt gjennomsnittleg 3 mnd. Nibor som referanserente, samt nytta eit gjennomsnitt av samla kortsiktig likviditet i perioden som grunnlag for berekningane. For plasseringane i pengemarknadsfond og obligasjonsfond er det nytta 3 mnd. statsobligasjons-indeks (ST1X) som referanserente.

ⁱⁱ Konsesjonskraftinntektene vert innbetalt i euro (EUR), og ved sikring av konsesjonskraftinntektene vert det også føreteke valutasikring.

fylkeskommunen andelane sine i pengemarknadsfonda Pluss Likviditet og Pluss Likviditet II, samt andelane i obligasjonsfondet Pluss Obligasjon i desember.

Per 31.12.19 har fylkeskommunen då 210,5 mill. kr i obligasjonsfond fordelt slik:

Mellomlang likviditet, etter finansreglementet sitt pkt. 6.2:

- Alfred Berg Nordic Investment Grade Inst. (159,3 mill. kr)
- Danske Invest Norsk Kort Obligasjon (51,2 mill. kr)

Fonda oppnådde høvesvis 4,04 % og 3,2 % i avkastning i 2019.

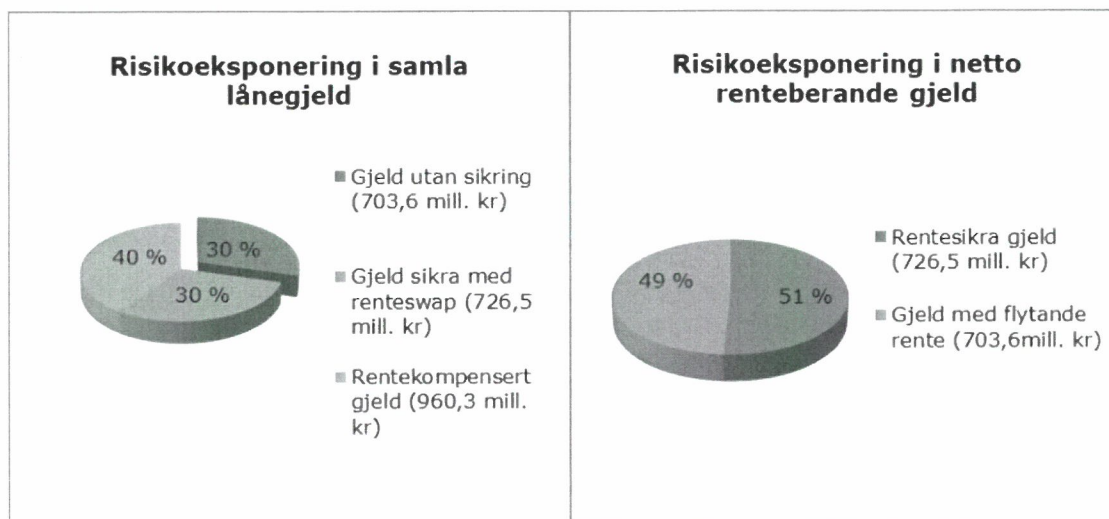
Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtalar

Det vert vist til finansreglementet sitt punkt 7.7. Pr. 31.12.19 har fylkeskommunen ei samla lånegjeld på 2390,4 mill. kr. Av dette er 726,5 mill. kr lån som er rentesikra med rentebytteavtalarⁱⁱⁱ, 1 562,4 mill. kr er lån med Nibor tilknytt rente, og 101,5 mill. kr er lån med pt. rente.

Låneporteføljen består av serielån i Kommunalbanken og KLP, og lån i kapitalmarknaden (sertifikat- og obligasjonslån). Andelen serielån (1 342,1 mill. kr) utgjør 56,1 % av den totale gjelda, medan lån i kapitalmarknaden (sertifikat: 523,3 mill. kr og obligasjonar: 525 mill. kr) utgjør 43,9 %. Ein del av låna i kapitalmarknaden har relativt kort løpetid og må refinansierast ved forfall. Innan eitt år har lån på til saman 723,3 mill. kr forfall. Dette utgjør 30 % av den samla gjeldsporteføljen.

Av den samla lånegjelda får fylkeskommunen rentekompensasjon på ei investeringsramme på omlag 1 mrd. kr. Ved berekning av rentesikringsandel nyttar vi den delen av gjelda som er utsett for renterisiko (netto renteberande gjeld) – vi trekker difor ut lånegjeld tilsvarende investeringsramma som vert rentekompensert.

Diagramma under syner kor stor del av den samla gjelda som er utsett for renterisiko og sikringsandelen i høve finansreglementet pr. 31.12.19:

Av den samla lånegjelda vert 960,3 mill. kr rentekompensert og 726,5 mill. kr er rentesikra. Såleis er det kun 703,6 mill. kr av den totale gjelda som vert rekna til flytande vilkår. Dette medfører at 30 % av den samla gjelda er eksponert for renterisiko.

ⁱⁱⁱ Rentebytteavtale er ein avtale mellom bank og kunde om bytte av framtidige renteutbetalingar. Som hovudregel vil den eine parten betale fast rente i heile perioden, medan den andre parten betalar flytande Nibor rente. I gjeldande rentebytteavtalar er det fylkeskommunen som betalar fast rente medan banken betalar flytande Nibor rente.

Diagrammet til høgre syner sikringsandelen av netto renteberande gjeld. Pr. 31.12.19 er netto renteberande gjeld 1 430,1 mill. kr, og vi har ein rentesikringsandel på 51 %. Maksimumsnivået i finansreglementet er 66 %.

Fylkesrådmannen har hatt som målsetting å ha ein høg del av låneporteføljen på fastrentevilkår når det er forventning om stigande rentenivå. Likevel har ikkje rentebindingar vore vurdert i siste tertial. Det er heller ikkje inngått noko ny rentebinding i 2019, og per 31.12.2019 ligg rentebindingstida på 0,98 år. Dette avviker i høve finansreglementet. Bakgrunnen for at vi ikkje har inngått nye rentebyteavtalar er at Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar sine gjeldsportefølgjer samla gjev ei rentebinding på 1,81 år, noko som er innafor finansreglementet til Vestland fylkeskommune. Vidare vert det lagt opp til å sjå på den samla porteføljen for Vestland fylkeskommune i 2020, og gjere ev. tilpassingar då.

Tabellen nedanfor viser ei samanlikning av eigne rentevilkår (snittrente) mot marknadsvilkår i rapporteringsperioden^{iv}:

	31.12.2018		30.04.2019		31.08.2019		31.12.2019	
	mill. kr	%	mill. kr	%	mill. kr	%	mill. kr	%
Rentekostnad i perioden/ snittrente	16,2	2,1 %	17,0	2,2 %	18,3	2,3 %	19,5	2,5 %
Rentekostnad benchmark i perioden/ gj.sn NIBOR 3M	8,9	1,2 %	10,3	1,3 %	12,1	1,5 %	14,1	1,8 %

Tabellen syner at rentebelastninga i rapporteringsperioden utgjer 19,5 mill. kr. Samanlikna med referanserenta har vi ein meirkostnad på 5,4 mill. kr. Rentekostnadane i tabellen er berekna med bakgrunn i eit gjennomsnitt av låneporteføljen i perioden.

Snittrenta i perioden for heile porteføljen er 0,7 %-poeng høgare enn referanserenta. Om lag halvparten av denne meirkostnaden i høve referanserenta (flytande vilkår) er forsikringspremien fylkeskommunen betalar for å redusere risikoen i høve renteendringar på kort og mellomlang sikt. Den andre halvparten skuldast at bankane har ein margin på sine utlån utover referanserenta.

Fylkeskommunen har hatt ein rentekostnad på 54,8 mill. kr i løpet av året. Vidare har fylkeskommunen motteke rentekompensasjon for skulebygg og fylkesveg på høvesvis 1,2 mill. kr og 14,3 mill. kr i 2019. Dette er om lag som budsjettert.

Fylkesrådmannen er forplikta til å ta opp vedteke lån i løpet av året. På bakgrunn av god likviditet blei ikkje budsjettert låneopptak for 2019 teke opp før etter andre tertial. Det blei då teke opp eit serielån. I tillegg er fire andre sertifikatlån og ein obligasjonar rullert i løpet av året.

Risikovurdering

I finansreglementet punkt 10.2 står det at det skal gjerast ei risikovurdering i høve renterisikoen ved ei generell endring i renta på 1 % -poeng.

Berekninga viser at med gjeldande portefølje per 31.12.19 vil fylkeskommunen få ein gevinst på 11,1 mill. kr ved ein renteoppgang på 1 %. Den rentebærande likviditeten utgjer ein større del enn den flytande delen av gjeldsportefølja. I følge berekninga vil ei endring i renta få ein positiv innverknad på økonomien i fylkeskommunen på kort sikt.

Når ein tek omsyn til storleiken på finansporteføljen vil fylkesrådmannen konkludere med at risikoeksponeringa per 31.12.19 er innafor eit akseptabelt nivå.

Intern kontroll

^{iv} Eit gjennomsnitt av låneporteføljen i periodane er nytta som grunnlag for berekningane.

Punkt 6 i vedtekne rutinar for finansforvaltninga omhandlar internkontroll. Fylkeskommunen sin eksterne revisor skal årleg foreta ein ekstern kontroll av fylkeskommunen sine rutinar for finansforvaltninga. SF revisjon IKS har utført denne kontrollen for 2019. Dei konkluderer med at fylkeskommunen sine rutinar for finans- og gjeldsforvaltninga tilfredsstillir reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga som er utarbeida på bakgrunn av Kommuneleva § 52 og Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. SF revisjon IKS sin uavhengige attestasjonsrapport er vedlagt saka, jf. vedlegg 1.

Kopi til:

Til
Vestland fylkeskommune

Uavhengig revisors attestasjonsuttale ISAE 3000 – Sogn og Fjordane fylkeskommune sine rutinar knytt til finans- og gjeldsforvaltninga 2019

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gi tryggleik for at Sogn og Fjordane fylkeskommune har utarbeida tilfredsstillande rutinar for finans- og gjeldsforvaltninga og at dei vert følgt.

Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt ansvar for rutinar for finans- og gjeldsforvaltninga

Fylkesrådmannen er ansvarlig for å etablere ein internkontroll som sørger for at finans- og gjeldsforvaltninga blir utøvd i tråd med Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga vedteke av FT 18.10.2016, kommuneloven og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner, her under at det er etablert nødvendige rutinar og prosedyrar.

Vår uavhengigheit og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for NKRF's medlemmer. Retningslinjene inneheld m.a. uavhengigheitskrav og andre krav basert på grunnleggande prinsipp om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsemd, fortrulegheit og profesjonell framferd.

I samsvar med International Standard on Quality Control 1 har Vestland Revisjon KO eit omfattande kvalitetskontrollsystem, her under dokumenterte retningslinjer og rutinar i samband med etiske krav, faglige standardar og krav i gjeldande lovgiving og anna regulering.

Vår oppgåve

Vår oppgåve er å gi ein uttale om Sogn og Fjordane fylkeskommune sine rutinar for finans- og gjeldsforvaltninga på grunnlag av bevisa vi har henta inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med tryggleik i samsvar med den internasjonale standarden for attestasjonsoppdrag 3000 (ISAE 3000), *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board. Denne standarden krev at vi planlegger og gjennomfører dette oppdraget for å oppnå tryggleik for at det ikkje ligg føre vesentlige feil eller manglar ved fylkeskommunens rutinar for finans- og gjeldsforvaltning.

Utføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gi tryggleik med vising til ISAE 3000, inneberer å utføre handlingar for å innhente bevis for at rutinane for finans- og gjeldsforvaltninga er i samsvar med kommuneloven, forskrift om finansforvaltning og fylkeskommunens Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga. Type, tidspunkt, og omfang av dei valte handlingane er gjenstand for revisors skjønn. Gjennomføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gi tryggleik for, inneberer også ein kontroll av at:

- Det er etablert administrative rutinar som sørger for at finans- og gjeldsforvaltninga blir utøvd i tråd med Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga vedteke av FT 18.10.2016 og gjeldande lover og forskrift.
- Finans- og gjeldsforvaltninga er gjenstand for tilfredsstillande kontroll.
- Det er utarbeidet rutinar for vurdering og handtering av finansiell risiko i tråd med Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga, her under at:

- prosedyrar og retningslinjer for vurdering av alle typar finansiell risiko i finansielle avtaler før inngåing av avtale blir gjennomført.
- prosedyrar og retningslinjer for overvaking og vurderingar av utviklinga i den finansielle risiko som fylkeskommunen er utsatt for.
- forholdet til tillét risikonivå og krav til risikospreiing fastsatt i Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga.
- Det er rutinar for å avdekke, rapportere og følge opp avvik frå Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga.

Vi meiner at vi har innhenta tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Vi meiner at dei framlagte rutinane for finans- og gjeldsforvaltninga tilfredsstiller krava i fylkeskommunen sitt Reglementet for finans- og gjeldsforvaltninga vedteke av FT 18.10.2016 som er utarbeida på bakgrunn av Kommuneloven § 52 og Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Denne uttala er berre utarbeidet for det formål som det er gjort reie for ovanfor og til fylkeskommunens informasjon, og skal ikkje nyttas til noko anna formål.

Leikanger, 16. april 2020

Marianne Vara
Ansvarleg Revisor
41 53 09 61
Marianne.vara@sf-revisjon.no